

**Vlaamse Toezichtcommissie voor het
elektronische bestuurlijke
gegevensverkeer**

**Beraadslaging VTC nr. 31/2012 van
5 december 2012**

**Betreft: aanvraag tot machtiging voor de mededeling van persoonsgegevens van
landbouwers door het Agentschap voor Landbouw en Visserij (ALV) aan het Steunpunt
Erosie van de provincie Oost-Vlaanderen**

I. ELEMENTEN VAN DE AANVRAAG

A. WETTELIJKE, DECRETALE EN REGLEMENTAIRE GRONDSLAGEN

1. De Vlaamse Toezichtcommissie voor het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "VTC");
2. Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid de artikelen 8 en 11;
3. Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVP");
4. Gelet op het Koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna "KB 13 februari 2001").

B. VERLOOP VAN HET ONDERZOEK

5. Gelet op de aanvraag, ontvangen op 13 november 2012;
6. Gelet op de evaluatie van de beveiliging van het Agentschap voor Landbouw en Visserij (ALV), ontvangen op 28 september 2010;
7. Gelet op de evaluatie van de beveiliging van de provincie Oost-Vlaanderen, ontvangen op 13 november 2012;
8. Beslist op 5 december 2012, na beraadslaging, als volgt:

II. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE AANVRAAG

9. Het Steunpunt Erosie van de provincie Oost-Vlaanderen telt een 6-tal werknemers die aangesteld zijn als erosiecoördinator voor verschillende gemeenten. Voor het uitvoeren van hun taken als erosiecoördinator, alsook voor de opmaak van erosiebestrijdingsplannen, is contact en overleg nodig met de landbouwers. Tevens is er nood aan informatie over perceelsgegevens, zoals de teelten die aanwezig waren op percelen (sommige teelten zijn immers erosiegevoeliger dan andere), of er door de gebruikers beheerovereenkomsten zijn aangegaan (verschillende soorten beheerovereenkomsten hebben immers ook een positief effect op erosiebestrijding),
10. Het steunpunt Erosie wenst voor de uitvoering haar taken toegang te bekomen tot gegevens over landbouwers en over percelen gelegen in een erosiegevoelig gebied in Oost-Vlaanderen, afkomstig van het Agentschap voor Landbouw en Visserij (ALV). Het gaat om de volgende gegevens:
 - identificatiegegevens van landbouwers;
 - geografische percelenlaag.

A. ONTVANKELIJKHEID

11. Bepaalde van de gegevens, onder meer landbouwnummer, adres van de landbouwer, telefoonnummer van de landbouwer, moeten beschouwd worden als persoonsgegevens in de zin van artikel 1, §1, WVP. De gevraagde gegevens zullen niet altijd persoonsgegevens in de zin van artikel 1, § 1, WVP betreffen daar zij soms louter informatie over rechtspersonen zullen bevatten. Er kan echter niet worden ontkend dat deze gegevens in veel gevallen (onrechtstreeks) in verband kunnen gebracht worden met natuurlijke personen, waardoor zij als persoonsgegevens dienen te worden gekwalificeerd.

12. Overeenkomstig artikel 8, eerste lid, van het e-govdecreet vereist elke elektronische mededeling van persoonsgegevens door een instantie¹ een machtiging van de VTC, tenzij de elektronische mededeling van gegevens al onderworpen is aan een machtiging van een ander sectoraal comité, opgericht binnen de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

13. De persoonsgegevens worden meegedeeld door het ALV. Dit agentschap is opgericht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 maart 2006 als een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, binnen het beleidsdomein Landbouw en Visserij. Het ALV is dus een instantie, vermeld in artikel 4, §1, 2°, decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur, en valt dus onder het toepassingsgebied van artikel 8 van het e-govdecreet.

14. De VTC is derhalve bevoegd om voorliggende machtigingsaanvraag te behandelen.

B. TEN GRONDE

B.1. FINALITEITSBEGINSEL

15. Artikel 4, §1, 1°, WVP, stelt dat iedere verwerking van persoonsgegevens eerlijk en rechtmatig moet zijn. Dit houdt in dat iedere gegevensverwerking dient te gebeuren op een transparante wijze en mits naleving van het recht.

16. Zoals onder randnummer 11 omschreven zijn bepaalde gegevens persoonsgegevens. Overeenkomstig artikel 4, §1, 2°, WVP, dienen persoonsgegevens voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden te worden verkregen en mogen zij niet verder worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met die doeleinden. Hierbij wordt rekening gehouden met alle relevante factoren, met name de redelijke verwachtingen van de betrokkene en met de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen. De VTC onderzoekt hierna de verschillende aspecten van dit finaliteitsbeginsel.

¹ Het begrip 'instantie' wordt gedefinieerd in artikel 2, 10°, van het decreet als: "een instantie, vermeld in artikel 4, §1, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur".

Art. 4. § 1. Dit decreet is van toepassing op de volgende instanties :

1° het Vlaams Parlement en de eraan verbonden instellingen;

2° de diensten, instellingen en rechtspersonen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest;

3° de gemeenten en de districten;

4° de provincies;

5° de andere gemeentelijke en provinciale instellingen, met inbegrip van de verenigingen zonder winstoogmerk waarin één of meer gemeenten of de provincies minstens de helft van de stemmen in één van de beheersorganen heeft of de helft van de financiering voor haar rekening neemt;

6° de verenigingen van provincies en gemeenten, bedoeld in de wet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales, en de samenwerkingsvormen zoals geregeld in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking;

7° de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, hierna O.C.M.W.'s te noemen, en de verenigingen, bedoeld in hoofdstuk 12 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende O.C.M.W.'s;

8° de polders, bedoeld in de wet van 3 juni 1957 betreffende de polders, en de wateringeng, bedoeld in de wet van 5 juli 1956 betreffende de wateringeng;

9° de kerkfabrieken en de instellingen die belast zijn met het beheer van de temporalien van de erkende erediensten;

10° alle andere instanties binnen het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap.

Oorspronkelijk doeleinde van de gegevensverwerking:

17. Het ALV is bij besluit van de Vlaamse Regering van 9 februari 2007 houdende de bepalingen tot inrichting van een gemeenschappelijke identificatie van landbouwers, exploitaties en landbouwgrond in het kader van het mestbeleid en van het landbouwbeleid, aangeduid als de bevoegde instantie voor de identificatie en registratie in het GBCS (Geïntegreerd Beheers- en Controlesysteem) van de landbouwers en van de landbouwgronden, als bepaald in het decreet van 22 december 2006 tot inrichting van een gemeenschappelijke identificatie van landbouwers, exploitaties en landbouwgrond in het kader van het meststoffenbeleid en van het landbouwbeleid. Het ALV organiseert hiertoe een jaarlijkse verzamelvraag bij alle landbouwers in Vlaanderen.

18. Het ALV vraagt jaarlijks via de verzamelvraag alle gegevens over percelen op bij de land- en tuinbouwers voor volgende doeleinden:

- het activeren van Vlaamse toeslagrechten en aangeven of speciale toeslagrechten moeten worden omgezet naar gewone toeslagrechten;
- het voldoen aan de aangifteplicht bij de Mestbank;
- het vervolledigen van de derogatieaanvraag;
- het melden van verhoogde bemesting van tuinbouwteelten of gebruik van compost;
- het aanvragen van vergoeding natuur, van uitbetaling voor sommige agromilieumaatregelen of de inkomenscompensatie en de onderhoudssubsidie van beboste gronden;
- het aangeven van beheerovereenkomsten met de Vlaamse Landmaatschappij of nieuwe agromilieumaatregelen;
- het aangeven van percelen in het kader van de melkquotumreglementering of om steun voor gekoppelde premies aan te vragen;
- het melden van overdrachten van gebruik van percelen.

Doeleinde van de verdere verwerking:

19. De machtiging wordt gevraagd voor de taken van de erosiecoördinator, zoals vastgelegd in het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming en het besluit van de Vlaamse Regering van 8 mei 2009 betreffende de erosiebestrijding:

- informeren en sensibiliseren over de erosieproblematiek;
- beschikbaar zijn als aanspreekpunt voor alle betrokkenen;
- voorbereiden van subsidie-aanvragen voor de uitvoering van erosiebestrijdingswerken, met inbegrip van het overleg met de betrokken eigenaars, vruchtgebruikers, houders van andere zakelijke rechten en gebruikers;
- administratief voorbereiden en opvolgen van subsidieaanvragen en goedgekeurde subsidies;
- doorverwijzen naar de juiste personen en diensten voor maatregelen die niet via dit besluit kunnen worden gesubsidieerd.²

² Art. 6 van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 mei 2009 betreffende de erosiebestrijding.

20. Het besluit van de Vlaamse Regering van 8 mei 2009 betreffende de erosiebestrijding³ voorziet dat de gemeenten voor de opmaak en uitvoering van een gemeentelijk erosiebestrijdingsplan beroep doen op een dienstverlener. In dat geval heeft de erosiecoördinator nood aan teeltgegevens (i.k.v. situering van monoculturen, gebruik groenbedekkers) en dient overlegd te worden met de gebruikers van knelpuntpercelen. Het steunpunt Erosie is momenteel aangesteld voor 21 gemeenten in Oost-Vlaanderen als erosiecoördinator. Voor een aantal gemeenten, momenteel 4 medium erosiegevoelige gemeenten, is het Steunpunt niet aangesteld als erosiecoördinator, maar staat het wel in voor de opmaak van een erosiebestrijdingsplan. De aanvraag voor toegang tot de gegevens van de landbouwers betreft ook deze medium erosiegevoelige gemeenten, daar bij de aanpak van knelpunten op het vlak van erosie de probleempercelen vaak hier gelegen zijn en dus is contact met deze landbouwers nodig.

21. De VTC is van oordeel dat de omschrijving van de doeleinden van de verdere verwerking welbepaald en uitdrukkelijk zijn in de zin van artikel 4, §1, 2°, WVP en brengt in herinnering dat gevraagde gegevens enkel met het oog op dit doeleinde mogen verwerkt worden.

22. De vraag rijst of voorliggende latere verwerkingen – met name het uitvoeren van de taken van de erosiecoördinatoren als vermeld in artikel 4 tot 6 van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 mei 2009 betreffende de erosiebestrijding, vermeld in randnummers 19-20 – als verenigbaar kunnen beschouwd worden met de primaire verwerking.

23. Het Steunpunt Erosie heeft nood aan de identificatiegegevens van de landbouwers in het gebied Oost-Vlaanderen voor het uitvoeren van de wettelijk toegekende taken. Men kan men stellen dat het tot de redelijke verwachtingen behoort van de betrokkenen dat hun persoonsgegevens kunnen opgevraagd worden bij de dienst van de Vlaamse overheid die belast is met uitvoeren van maatregelen op Europees en Vlaams niveau voor de landbouw, nl. het Agentschap voor Landbouw en Visserij. Het ALV is bij besluit van de Vlaamse Regering van 9 februari 2007 houdende bepalingen tot inrichting van een gemeenschappelijke identificatie van landbouwers, exploitaties en landbouwgrond in het kader van het mestbeleid en van het landbouwbeleid, aangeduid als de bevoegde instantie voor de identificatie en registratie in het GBCS (Geïntegreerd Beheers- en Controlesysteem) van de landbouwers en van de landbouwgronden, als bepaald in het decreet van 22 december 2006 tot inrichting van een gemeenschappelijke identificatie van landbouwers, exploitaties en landbouwgrond in het kader van het meststoffenbeleid en van het landbouwbeleid. Het ALV organiseert hiertoe een jaarlijkse verzamelvraag bij alle landbouwers in Vlaanderen.

24. Op zich zijn de doelen dus gerechtvaardigde doelen, er moet echter wel nog een onderzoek gebeuren naar de proportionaliteit van de verdere verwerking (punt B.2.) en er moet rekening worden gehouden met de belangen van de betrokkenen. Vandaar dat de vereisten van transparantie en beveiliging een doorslaggevende rol spelen (punt B.3. en B.4.).

³ Artikel 4 en 6.

B.2. PROPORTIONALITEITSBEGINSEL

B.2.1. Aard van de gegevens

25. Overeenkomstig artikel 4, §1, 3°, WVP, moeten persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en niet overmatig te zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt.

26. Het Steunpunt Erosie van de provincie Oost-Vlaanderen wenst van het ALV volgende gegevens te verkrijgen: identificatiegegevens van de landbouwer en de gegevens m.b.t. de geografische percelenlaag.

27. Identificatiegegevens van de landbouwer:

- landbouwnummer;
- actieve landbouwer: J/N;
- straat, huisnummer, postcode en gemeente van het correspondentieadres van de landbouwer;
- telefoonnummer en gsmnummer van de landbouwer;
- mailadres van de landbouwer, indien beschikbaar.

28. Gegevens geografische percelenlaag verbonden aan de betrokken landbouwer, onder meer:

- Pijler-I-gegevens: gewascode van de hoofdteelt; gewasnaam van de hoofdteelt; aangegeven oppervlakte (ha); grafische oppervlakte (ha); erosiegevoeligheidsklasse; referentieoppervlakte van het perceel; status blijvend grasland (P1 - P5);
- Pijler-II-gegevens: beheersovereenkomst of agromilieumaatregel op perceel
- Referentietabel pijler-II-gegevens: code beheersovereenkomst of agromilieumaatregel; omschrijving beheersovereenkomst of agromilieumaatregel; jaar start BO of AMM; laatste jaar BO of AMM (leeg indien nvt).

29. De identificatiegegevens zijn noodzakelijk omdat de landbouwers moeten geïdentificeerd en gecontacteerd kunnen worden voor de opdrachten van de erosiecoördinatoren en bij de opmaak van een erosiebestrijdingsplan, vermeld in randnummers 19-20.

30. Bij de opmaak van gemeentelijke erosiebestrijdingsplannen worden knelpunten op vlak van erosie in de gemeenten aangeduid. Hierbij dienen teeltgegevens te worden bekeken (i.k.v. situering van monoculturen, gebruik groenbedekkers) en dient overlegd te worden met de gebruikers van knelpuntpercelen. Ook is het van belang te weten welke teelten aanwezig waren op percelen (sommige teelten zijn immers erosiegevoeliger dan andere) en of er door de gebruikers beheersovereenkomsten zijn aangegaan (verschillende soorten beheersovereenkomsten hebben immers ook een positief effect op erosiebestrijding),

31. De aanvraag verduidelijkt dat in de toekomst nog andere perceelsgegevens dan deze opgesomd in randnummer 28, vereist kunnen zijn, zoals bv. gegevens over de nateelt. De VTC gaat akkoord dat de vereiste bijkomende perceelsgegevens kunnen verkregen worden, voor de doeleinden, vermeld in randnummers 19-20.
32. Momenteel voert het Steunpunt Erosie de taken, vermeld in randnummers 19-20, uit voor 25 gemeenten. De aanvraag vermeldt dat in de toekomst nog andere gemeenten een beroep zullen doen op het Steunpunt voor het uitvoeren van de taken van erosiecoördinator of voor de opmaak van een erosiebestrijdingsplan.
33. De VTC gaat akkoord dat het Steunpunt Erosie toegang krijgt tot de gegevens van de landbouwers in de gemeenten waarvoor zij de taak van erosiecoördinator opneemt of waarvoor zij een erosiebestrijdingsplan opstelt.
34. De VTC vraagt het Steunpunt Erosie om haar op de hoogte te brengen indien zij zal optreden voor andere gemeenten, dan de 25 gemeenten die momenteel gekend zijn.
35. Op basis van de hierboven geanalyseerde elementen kan gesteld worden dat de gevraagde gegevens conform zijn aan artikel 4, §1, 3°, WVP en relevant, evenredig en niet buitensporig voor de doeleinden, vermeld in randnummers 19-20.

B.2.2. Bewaringstermijn van de gegevens

36. Artikel 4, §1, 5°, WVP voorziet dat persoonsgegevens niet langer mogen worden bewaard dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder worden verwerkt.
37. De opgevraagde gegevens worden door het Steunpunt Erosie van de provincie Oost-Vlaanderen bewaard voor een periode van 1 jaar. Enkel de meest recente gegevens zijn nodig.
38. De VTC gaat akkoord met deze bewaartermijn.

B.2.3. Frequentie van de toegang en de duur van de machtiging

39. De gegevens worden een keer per jaar opgevraagd voor de doeleinden, vermeld in randnummers 19-20.
40. De machtiging wordt gevraagd voor onbepaalde duur.
41. De VTC gaat akkoord met de voorgestelde opvragingsfrequentie en duurtijd.

B.2.4. Bestemmingen en/of derden waaraan gegevens worden meegedeeld

42. De gevraagde gegevens zullen intern gebruikt worden door de werknemers van het Steunpunt Erosie van het Provinciaal Centrum voor Milieu-Onderzoek (ongeveer 6 personen). Deze zijn allen actief als erosiecoördinator voor meerdere gemeenten binnen de provincie Oost-Vlaanderen. De aanvraag vermeldt dat bij afwezigheid van iemand, de opdrachten voor een bepaalde gemeente door de collega's worden overgenomen, en daarom wordt gevraagd om de toegang voor de werknemers die optreden ter vervanging van de erosiecoördinatoren van het Steunpunt Erosie.

43. De VTC gaat akkoord met deze werkwijze.

B.3. TRANSPARANTIEBEGINSEL

44. Artikel 9 WVP voorziet in een verplichting tot informatie van de betrokken personen van wie persoonsgegevens worden gebruikt.

45. De aanvraag verduidelijkt m.b.t. informatieverstrekking aan de betrokken landbouwers dat in de toelichting van de verzamelaanvraag van het ALV onder de rubriek 'Bekendmaking en uitwisseling van gegevens' volgende staat vermeld: *"In het kader van de administratieve vereenvoudiging kunnen de persoonsgegevens uit de verzamelaanvraag worden overgemaakt aan derden voor zover deze vallen onder wettelijke bepalingen en/of er machtiging werd toegekend door de Vlaamse Toezichtcommissie."* De aanvraag vermeldt dat wanneer de machtiging wordt verkregen, in de toelichting en op de website van ALV zal worden opgenomen dat de gegevens rond erosiebestrijding worden doorgegeven aan het Steunpunt Erosie. Op de website van het ALV krijgen de landbouwers meer informatie over de opdrachten van Steunpunt Erosie.

46. De VTC bepaalt dat ook het Steunpunt Erosie dient te voorzien in informatie omtrent de gegevens die hij ontvangt van het ALV en het doeleinde waarvoor zij deze gegevens zal gebruiken. De VTC bepaalt dat het Steunpunt Erosie hiervan melding maakt op zijn website.

B.4. BEVEILIGING

47. Het veiligheidsbeginsel voor de verwerkingen van persoonsgegevens, bepaald in artikel 16 WVP, verplicht de verantwoordelijke voor de verwerking tot het nemen van de passende technische en organisatorische maatregelen om de gegevens die hij verwerkt te beschermen en zich te wapenen tegen afwijkingen van het doeleinde. Het passend karakter van deze veiligheidsmaatregelen hangt enerzijds af van de stand van de techniek en de hiermee gepaard gaande kosten, en anderzijds van de aard van de te beschermen gegevens en de potentiële risico's.

48. De VTC stelt vast dat de gevraagde gegevens zullen doorgegeven worden via een CD-rom. De VTC is van oordeel dat deze werkwijze risico's inhoudt naar beveiliging en bescherming van de persoonlijke levenssfeer. De VTC

stelt dan ook dat de aanvragers een andere wijze van overdracht dienen uit te werken die een betere beveiliging van de persoonsgegevens garandeert dan de overdracht via onversleutelde CD-ROM.

B.4.1. Op het niveau van de aanvrager

49. De provincie Oost-Vlaanderen zorgt voor de informatieveiligheid van het Steunpunt Erosie. De provincie heeft een veiligheidsconsulent aangesteld die erkend is door de VTC. Uit de door de provincie meegedeelde stukken blijkt dat zij werkt aan de opmaak van een schriftelijk veiligheidsbeleid. De VTC vraagt dat de provincie Oost-Vlaanderen haar een kopie bezorgt van het goedgekeurd veiligheidsbeleid.

B.4.2. Op het niveau van de instantie die de gegevens zal doorgeven

50. Het veiligheidsbeleid van het ALV werd gescreend naar aanleiding van een machtigingsdossier, ingediend bij het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid, Afdeling Sociale Zekerheid.⁴ De veiligheidsconsulent van het ALV is geregistreerd voor de informatieveiligheid en bescherming van de persoonlijke levenssfeer door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en bij de VTC.

⁴ Beraadslaging nr. 08/009 van 5 februari 2008 met betrekking tot de mededeling van persoonsgegevens aan het Agentschap Landbouw en Visserij van de Vlaamse overheid.

III. BESLUIT

51. De VTC **machtigt** het ALV om de gevraagde persoonsgegevens van de landbouwers mee te delen aan het Steunpunt Erosie van de provincie Oost-Vlaanderen gelegen, voor de doeleinden, vermeld in de randnummers 19-20, onder de voorwaarden vermeld in deze machtiging.
52. De machtiging wordt verleend tot 31 december 2014 in afwachting van het uitwerken door de aanvragers van een aangepaste wijze van mededeling van de gegevens die beter beveiligd is dan een onversleutelde CD-ROM.
53. De VTC bepaalt dat de machtiging pas ingaat zodra de provincie Oost-Vlaanderen haar een kopie heeft bezorgd van het goedgekeurd schriftelijk veiligheidsbeleid.
54. De VTC bepaalt dat het Steunpunt Erosie voorziet in een informatieverstrekking op haar website, vermeld in randnummer 46.
55. De VTC bepaalt dat het Steunpunt Erosie haar op de hoogte brengt wanneer hij zal optreden voor andere gemeenten dan de 25 gemeenten die momenteel gekend zijn.

De Voorzitter
Willem Debeuckelaere